

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การปรับตัวของมารดาในการดูแลบุตรที่พิการปากแหว่ง เพดานโหว่
ชื่อผู้เขียน	นางสาวจรัสพรพรรณ อรุณแก้ว
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ไกรพิบูลย์	ประธานกรรมการ
อาจารย์จำลอง ทะคำสอน	กรรมการ
อาจารย์อนันต์ เอี้ยวเจริญ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการปรับตัวของมารดาในการดูแลบุตรที่พิการปากแหว่งเพดานโหว่ ศึกษาโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลย้อนหลังด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา คือ มารดาที่มีบุตรพิการปากแหว่งเพดานโหว่ คลอดที่โรงพยาบาลแม่และเด็ก เชียงใหม่ ซึ่งปัจจุบันบุตรมีอายุ 1-6 ปี จำนวน 10 ราย ระยะเวลาที่ศึกษาระหว่างเดือนกันยายน 2544 ถึงเดือนมกราคม 2545

ผลการวิจัยพบว่า

มารดาที่มีบุตรพิการปากแหว่งเพดานโหว่จำนวนทั้งหมด 10 ราย พบว่า มารดาทุกรายสามารถปรับตัวทั้ง 4 ด้าน ได้อย่างเหมาะสมดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การปรับตัวทั้ง 4 ด้านของมารดาที่มีบุตรพิการปากแหว่งเพดานโหว่

- ด้านร่างกาย พบว่า มารดาสามารถปรับตัวและกลับมารับประทานอาหาร และนอนหลับพักผ่อนได้ตามปกติ โดยมารดา 4 ราย สามารถปรับตัวได้ภายใน 1 เดือนแรกหลังคลอด ส่วนที่เหลือใช้เวลามากกว่า 1 เดือน ในการปรับตัว

- ด้านอารมณ์ทัศนคติ พบว่า มารดาสามารถปรับตัวให้คลายความเสียใจ และความวิตกกังวลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดูแลรักษาบุตร รวมถึงการยอมรับบุตรได้ โดยมารดา 4 รายปรับตัวให้ยอมรับบุตรได้ตั้งแต่ 2 อาทิตย์แรกหลังคลอด แต่มารดาบางรายใช้เวลาปรับตัวนานถึง 6 เดือน

- ด้านบทบาทหน้าที่ พบว่า มารดาสามารถปรับตัวรับบทบาทหลายบทบาทได้ ทั้งบทบาทในการดูแลบุตร บทบาทแม่บ้าน และบทบาทในการทำงาน โดยมารดาทุกรายให้เหตุผลในการรับหลายบทบาทว่าต้องการให้บุตรได้รับการรักษาให้เป็นปกติโดยเร็ว

- ด้านการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน พบว่า มารดาส่วนใหญ่สามารถปรับตัวในการดูแลบุตรด้วยตนเอง โดยจะได้รับความเห็นใจและกำลังใจจากบุคคลรอบข้างทั้งที่บ้านและที่ทำงาน อีกทั้งมารดาทุกรายยินดีที่จะให้คำแนะนำและปรึกษาแก่มารดาที่มีบุตรพิการปากแหว่งเพดานโหว่เหมือนกัน มารดาส่วนใหญ่ (6 ราย) ที่ไม่ลำบากใจในการขอความช่วยเหลือจากครอบครัวและญาติ มีมารดาเพียง 4 ราย ที่มีความลำบากใจหรือไม่กล้าขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของมารดาในการดูแลบุตรที่พิการปากแหว่งเพดานโหว่

- ปัจจัยที่สนับสนุนการปรับตัวของมารดา จากการศึกษาพบว่า การสนับสนุนทางสังคม สถานภาพสมรส ลักษณะครอบครัว มีผลต่อการปรับตัวของมารดา และที่เห็นได้ชัดซึ่งปรากฏว่า การสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยที่สนับสนุนการปรับตัวของมารดามากที่สุด

- ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวของมารดา พบว่า อาชีพของมารดาที่ทำงานนอกบ้าน มารดาที่มีบุตรหลายคน และมารดาที่มีรายได้ของครอบครัวน้อยไม่เพียงพอต่อรายจ่าย เป็นปัจจัยที่มีผลทำให้มารดาปรับตัวได้ช้า

ส่วนปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ พบว่า อายุของมารดา ระดับการศึกษาของมารดา อายุบุตร และจำนวนครั้งที่บุตรรักษาในโรงพยาบาลไม่มีผลต่อการปรับตัวของมารดาในการดูแลบุตรพิการปากแหว่งเพดานโหว่

Thesis Title	Adaptation of Mothers to Care for Children with Cleft Lips and Palate		
Author	Miss Jaraspun Aroonkeaw		
M.Ed.	Health Promotion		
Examining Committee			
	Asst. Prof. Dr. Suchada	Kraiphikul	Chairman
	Lect. Chumlong	Tacomson	Member
	Lect. Anan	Aeocharoen	Member

Abstract

The purpose of this study was to examine the adaptation of mothers to care for children with Cleft Lip and Palate. This is done by means of the qualitative research method with in-depth interview and non-structured observation in the past. The subjects of this study are the mothers who have children with Cleft Lip and Palate delivered at Chiang Mai's Mother and Child Hospital. Their children of 10 cases are now around 1-6 years old. This study was conducted from September 2001 to January 2002.

The results of this study revealed that :

The result of this study revealed that all mothers with children with Cleft Lip and Palate (10 cases) are able to cope with their problem properly in 4 mode of adaptation.

1. Adaptation of mothers with children with Cleft Lip and Palate.

1.1 Physiological mode

This study indicated that mothers of a child with Cleft Lip and Palate are able to adapt themselves to eat and rest normally. Four of them need 1 month and all the rest need more than 1 month for their adaptation.

1.2 Self-concept mode

Mothers are able to cope with their sadness and anxiety about their children in 2-6 months and finally will learn to accept them.

1.3 Role function mode

Mothers are successfully able to adapt themselves as mother, housewife and worker. All of them work hard to raise their children and wish for good medical care and treatment for them.

1.4 Interdependence mode

Most of mothers take care of their children themselves. They accept love and attention support from their family and society. All of them volunteer to be councillors for new mothers who have children with Cleft Lip and Palate.

2. Factors that affect adaptation of the mother with children with Cleft Lip and Palate.

2.1 Factors that were likely to support adaptation of mothers with children with Cleft Lip and Palate are social support, marital status and type of family. It is obvious that social support has most impact on their adaptation.

2.2 Factors that may impede adaptation of mother with children with Cleft Lip and Palate are the mothers' occupation and insufficient family income.

Other factors such as age and education of mother, age of children and number of hospital visits for treatment have no effect on adaptation of mother with children with Cleft Lip and Palate.